κψ/βπ/1942C

<u>ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ</u>

Βρυξέλλες, 18 Νοεμβρίου 1993

ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Υπόμνημα για το Συμβούλιο Υπουργών (Οικονομίας) για τα οικονομικά στοιχεία της Λευκής Βίβλου

Ι.- ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπενχάγης κάλεσε την Επιτροπή να παρουσιάσει μιά Λευκή Βίβλο για μιά μεσοπρόθεσμη στρατηγική για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση.

2.- Η απόφαση αυτή ήταν συνέχεια μιάς σε βάθος συζήτησης ανάμεσα στους Αρχηγούς Κρατών και Κυβερνήσεων στη βάση μιάς δήλωσης που έγινε από τον Πρόεδρο της Επιτροπής αναφορικά με τις προοπτικές της Ευρωπαϊκής οικονομίας, η οποία έκανε αναφορά στην ανεπαρκή δημιουργία θέσεων εργασίας και στη φθίνουσα ανταγωνιστικότητα. Ο φάκελλος που υποβλήθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επεξηγούσε αυτήν την εκτίμηση αλλά επίσης υπενθύμιζε πως η Ευρωπαϊκή οικονομία αποδείχθηκε ικανή να αποφύγει την Ευρωσκλήρωση.

3.-Η Κοινότητα αντιμετωπίζει μαζική ανεργία. Η σημερινή ύφεση όξυνε έντονα το πρόβλημα. Τα τελευταία 3 χρόνια η ανεργία στην Κοινότητα αυξήθηκε πολύ και τώρα αγγίζει τα 17 εκατομμύρια άτομα ή γύρω στο 11% του εργατικού δυναμικού. Ακόμα και μετά από πέντε χρόνια σταθερής ανάπτυξης, το 1990, όταν η ανεργία έφθασε το χαμηλότερο επίπεδό της για μιά 10ετία, υπήρχαν ακόμα 12 εκατομμύρια άνεργοι στην Κοινότητα, αριθμός που ισοδυναμεί με 8% του εργατικού δυναμικού. Εν τούτοις, η οικονομία της Κοινότητας έχει και πολλές δυνάμεις. Η υψηλή ανάπτυξη (3.2%) και η δημιουργία θέσεων εργασίας (9 εκατομμύρια νέες θέσεις) της περιόδου 1985-90 δείχνουν πως η Κοινότητα μπορεί να αποδώσει καλύτερα. Ομως, η καλύτερη απόδοση θα είναι δυνατή μόνο εάν αντιμετωπίσουμε τις αιτίες των προβλημάτων μας και επαναδημιουργήσουμε τις συνθήκες τις απαραίτητες για υγιή ανάπτυξη που θα δημιουργεί θέσεις εργασιας. Εάν εφαρμόζονταν οι σωστές πολιτικές, η Κοινότητα θα μπορούσε να επιστρέψει μέχρι τα μέσα της 10ετίας του '90 σ'ένα μονοπάτι έντονης δημιουργίας θέσεων εργασίας. Μια ουσιαστική μείωση στην ανεργία θα ήταν εφικτή εάν η κοινωνία ήταν έτοιμη να καταβάλει σήμερα τις προσπάθειες που θα είχαν σαν αποτέλεσμα μεγαλύτερη απασχόληση και ευημερία. Η Κοινότητα πρέπει να βάλει τον φιλόδοξο αλλά ρεαλιστικό στόχο της δημιουργίας τουλάχιστον 15 εκατ.νέων θέσεων εργασίας και κατά συνέπεια, της μείωσης του επιπέδου ανεργίας μέχρι το 2000.

4.- Η Επιτροπή συνεχίζει να προβληματίζεται στα θέματα που κυριαρχούσαν στη συζήτηση της Κοπενχάγης: ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα και απασχόληση.

Γνωρίζει το βαθμό δυσκολίας του έργου και πως εάν υπήρχαν ικανοποιητικές λύσεις, οι Ευρωπαϊκές χώρες θα κατάφερναν να τις εφαρμόσουν. Αντιμετωπίζουμε μιά ιστορική και δραματική πρόκληση στις κοινωνίες μας. Είναι σε θέση να αντισταθούν στην οικονομική φθορά και την κοινωνική οπισθοδρόμηση που θα ακολουθούσε;

5.- Εμείς πιστεύουμε και αυτό ενισχύεται από τον ανανεωμένο δυναμισμό των Ευρωπαϊκών οικονομιών από το 1985 έως το 1992, ότι οι Ευρωπαίοι μπορούν να συλλάβουν ένα μοντέλο ανάπτυξης σύμφωνα με τις παραδόσεις τους, διατηρώντας το κοινωνικό τους μοντέλο ενώ θα το προσαρμόζουν, ενσωματώνοντας πλήρως την τεχνολογική πρόοδο και το περιβάλλον, προσφέροντας σε όλους την προοπτική της ενσωμάτωσης στην κοινωνία μέσα από εργασία, κοινωνική δράση, συμμετοχή ως πολίτης.

6.- Ο προβληματισμός που ακολουθεί είναι ακόμα πολύ κλασσικός και θα χρειαστεί μεγάλη φαντασία για να ανακαλύψουμε τον 21ο αιώνα μας. Ηδη όμως, προσφέρει στους υπουργούς, στους υπεύθυνους για την οικονομική πολιτική μια βάση για συζήτηση. Εμείς θα προσπαθήσουμε να εμπλουτίσουμε την ανάλυση και τις προτάσεις.

7.- Στην τελική της μορφή η Λευκή Βίβλος δεν θα είναι δεσμευτική. Δεν θα είναι ένα νομοθετικό πρόγραμμα σε Κοινοτικό επίπεδο, ακόμα λιγότερο ένα κάλεσμα για τη διεύρυνση των Κοινοτικών ευθυνών. Θα προτείνει:

- μια ανάλυση του τρόπου με τον οποίο η οικονομία συμπεριφέρθηκε πρόσφατα, με υπόδειξη στα μαθήματα που μπορούμε να πάρουμε από την ανάλυση αναφορικά με την ποικιλία των εθνικών εμπειριών και καταστάσεων.
- μια κριτική εξέταση των συνθηκών των αναγκαίων για ανάπτυξη και μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα στη μεταποίηση και τον τομέα των υπηρεσιών και του "περιβάλλοντος της απασχόλησης".
- ένα σενάριο για ένα νέο Ευρωπαϊκό αναπτυξιακό μοντέλο που θα ενσωματώνει όλες τις ιδέες που ήδη έχουν αναφερθεί: πρόσβαση για όλους στην απασχόληση, σε μια δραστηριότητα και στην εκπαίδευση, διατήρηση του φυσικού κεφαλαίου, βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς μας, κριτήρια της αυτονομίας και της ευημερίας μας.

8.- Θα προβάλλει τους παράγοντες που μπορούν να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα των Κοινοτικών επιχειρήσεων μέσα στο χρόνο:

- τις ευκαιρίες που προσφέρονται από την πιό σημαντική ενιαία αγορά

του κόσμου τώρα που η Κοινότητα σάρωσε τους φραγμούς στο εμπόριο που είχαν δημιουργηθεί τις τελευταίες λίγες 10ετίες και δημιούργησε μια ανοιχτή αγορά στην οποία αγαθά, υπηρεσίες και κεφάλαιο διακινούνται ελεύθερα προς όφελος 345 εκατομμυρίων ανθρώπων,

- η μεγαλύτερη συμβολή στην ανάπτυξη περιοχών που ωφελούνται από προγράμματα που χρηματοδοτούνται στο όνομα της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.
- ρυθμίζοντας καλύτερα τον επιταχυνόμενο ρυθμό των τεχνολογικών εξελίξεων, ιδιαίτερα (αυτή η λίστα, βέβαια, δεν είναι αποκλειστική) στη βιομηχανία της τεχνολογίας πληροφορικής, στον οπτικο-ακουστικό τομέα και στη βιοτεχνολογία,
- μεγαλύτερη συνεργασία στο χώρο της τεχνολογικής ανάπτυξης και της έρευνας,
- ένα αποτελεσματικό δίκτυο δομών μεταφορών και τηλεπικοινωνιών τόσο μέσα στην Κοινότητα όσο και προς τους νέους εταίρους μας στην Κεντρική και την Ανατολική Ευρώπη,
- ένα εμπορικό περιβάλλον που θα οδηγήσει στην ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπόριου με την Κοινότητα ως ανοιχτού και αξιόπιστου εταίρου που θα αναλάβει πλήρως το ρόλο της σαν η μεγαλύτερη εμπορική δύναμη παγκοσμίως.

9.- Επίσης θα δώσει έμφαση στο "περιβάλλον της απασχόλησης":

- η σημασία των εκπαιδευτικών προτεραιοτήτων και της προσαρμογής και βελτίωσης της επαγγελματικής κατάρτισης, έτσι ώστε να καλύψουν τις πολλές μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της εργασιακής ζωής,
- τις δυσκαμψίες που παρεμποδίζουν ακόμα τη λειτουργία της αγοράς εργασίας
- τα θέματα του μοιράσματος της εργασίας και της μείωσης του χρόνου εργασίας,
- την προώθηση νέων δράσεων για τη δημιουργία θέσεων εργασίας,
- το κόστος της απασχόλησης και κυρίως τις ρυθμίσεις για τη φορολογία της εργασίας και τον υπολογισμό των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, που μπορούν να αποθαρρύνουν την απασχόληση, ιδίως των νέων που θέλουν να κάνουν το πρώτο τους βήμα στην αγορά απασχόλησης.

<u>Οι νέες προκλήσεις</u>

10.- Για 25 χρόνια περίπου η Κοινότητα είχε την εμπειρία εκτεταμένων οικονομικών και κοινωνικών αλλαγών εκ των οποίων κάποιες αύξησαν τους

ρυθμούς τους τα τελευταία 10 χρόνια. Τα προβλήματά της με την ανεργία και την ανάπτυξη απορρέουν από την προσαρμογή της Κοινοτικής οικονομίας η οποία ακολουθήθηκε ενεργά ως το 1992 αλλά αποδείχθηκε ανεπαρκής για να αντιμετωπίσει τις αλλαγές στην παγκόσμια οικονομία και να αξιοποιήσει πλήρως την τεχνολογική πρόοδο.

11.- Αυτές οι συχνά πολύ γρήγορες και ριζικές "αλλαγές ντεκόρ" προκαλούν έναν αριθμό κινδύνων που πρέπει να περιορισθούν. Αλλά επίσης δίνουν τεράστιες δυνατότητες για μιά διαρκή ανάκαμψη στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Θα πρέπει να επέλθει μια αλλαγή στάσης και συμπεριφοράς εάν η Κοινότητα επιθυμεί να βρεί τις κατάλληλες λύσεις σε αυτά τα προβλήματα και να επιτρέψει στην οικονομία της να προσαρμοστεί σ'ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον.

12.-Τα μέτρα τα προορισμένα τη δημιουργία θέσεων εργασίας είναι αλληλένδετα με αυτά που στοχεύουν στην αναζωογόνηση της ανάπτυξης και τη βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας. Από τη μιά πλευρά, η σημερινή αλληλεξάρτηση είναι αμετάκλητη, με συνέπεια η οικονομική ανάπτυξη να εξαρτάται από τη διεθνή ανταγωνιστικότητα: απώλειες στην ανταγωνιστικότητα οδηγούν σε απώλειες στη συμμετοχή στην αγορά και, συνεπώς, σε απώλειες της απασχόλησης. Από την άλλη, η επιδίωξη της ανταγωνιστικότητας δεν πρέπει να αποβεί σε βάρος των στόχων μας της ευημερίας και της κοινωνικής προόδου.

13.- Για την επίτευξη των στόχων αυτής της Λευκής Βίβλου και για την αποκατάσταση της αξιοπιστίας τους στην κοινωνία και την οικονομική ζωή, είναι αναγκαία η αποφασιστική, αξιόπιστη και συντονισμένη δράση από πλευράς Κοινότητας και των Κρατών Μελών της. Αυτή η δράση θα διεκπεραιώνεται ενώ τα Κράτη Μέλη ταυτόχρονα θα παίρνουν ειδικά μέτρα "κομμένα και ραμμένα" στις δικές τους συνθήκες.

II. <u>Το μακροοικονομικό πλαίσιο</u>

14. Από την δεκαετία του '70, οι πολιτικές ανάπτυξης και απασχόλησης απέτυχαν να επιλύσουν τα προβλήματα της ανεργίας. Εξαίρεση αποτέλεσε η περίοδος 1985-90 όταν οι προοπτικές της ενιαίας αγοράς και οι κατάλληλες μακροοικονομικές πολιτικές δημιούργησαν σημαντική ανάπτυξη και πολλές θέσεις εργασίας αλλά δεν χρησιμοποιήθηκε η δυνατότητα για να αντιμετωπιστούν σε επαρκή έκταση τα υπάρχοντα διαθρωτικά προβλήματα όπως φαίνεται από τις πληθωριστικές πιέσεις και τις ανισορροπίες πολιτικής που

συνετέλεσαν στο να λήξει η περίοδος ανάπτυξης. Μιά σαφής αλλαγή πολιτικών χρειάζεται στην Κοινότητα και αυτό θα είναι δυνατόν εάν συνοδευθεί από μιά αλλαγή αντιλήψεων Οι νέες πολιτικές (που θα προστεθούν στα υπάρχοντα όργανα) και αντιλήψεις πρέπει να λάβουν υπόψιν τις σημαντικές αλλαγές που έγιναν τα τελευταία 20 χρόνια λόγω της διεθνοποίησης και του ταχύτερου ρυθμού της τεχνολογικής προόδου αλλά επίσης και των αλλαγών στην ίδια την κοινωνία.

15. Η Κοινότητα πρέπει να θέσει μόνη της τον στόχο για την δημιουργία τουλάχιστον 15 εκατ. νέων θέσεων εργασίας, για να μειώσει στο ήμισυ το σημερινό ποσοστό ανεργίας. Αυτό σημαίνει ένα μέσο ετήσιο ποσοστό δημιουργίας απασχόλησης περίπου 2,5% μεταξύ των ετών 1995 και 2000.

16. Κατά την διάρκεια των επόμενων 5 ετών, το εργατικό δυναμικό στην Κοινότητα αναμένεται να αυξηθεί κατά περίπου 0,5% κατ' έτος. Εάν η παραγωγικότητα κατά απασχολούμενο άτομο συνεχίσει να αυξάνεται σε ποσοστό που είχε καταγραφεί στην Κοινότητα κατά την περίοδο 1973-90 (1,9%), ένα μέσο ετήσιο ποσοστό ανάπτυξης της τάξης του 2,5% θα χρειαζόταν απλά για να εμποδίσει την ανεργία να αυξηθεί. Για να μειωθεί η ανεργία όμως χρειάζονται πολύ περισσότερα: 'Ενας συνδυασμός υψηλότερης ανάπτυξης, αλλά επίσης ανάπτυξη με ένα αυξημένο περιεχόμενο απασχόλησης.

17. Η στρατηγική που προτείνεται για την επίτευξη αυτού του στόχου απαρτίζεται από 3 αδιαχώριστα στοιχεία:

- ταχύτερη οικονομική ανάπτυξη που θα επιτευχθεί μέσα σε ένα σταθερό μακροοικονομικό πλαίσιο. Για τον σκοπό αυτό, η Κοινότητα πρέπει να υιοθετήσει ένα μείγμα οικονομικής πολιτικής που θα συντελούσε σε υγιή ανάπτυξη τουλάχιστον 3% ετησίως από τα μέσα της δεκαετίας του 1990.
- δημιουργία των απαραίτητων διαρθρωτικών συνθηκών για να γίνει η Κοινοτική βιομηχανία ανταγωνιστική στις διεθνείς αγορές, δίνοντας την δυνατότητα στη Κοινότητα να διατηρήσει το βιοτικό της επίπεδο και να συμμετάσχει πλήρως στην ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου
- διαρθρωτικές αλλαγές στο "περιβάλλον απασχόλησης" για να αυξηθεί η ανάπτυξη και το απασχολησιακό περιεχόμενο της ανάπτυξης κατά τουλάχιστον μιά ποσοστιαία μονάδα.

18. Η διαμόρφωση μιάς Κοινοτικής στρατηγικής που θα συνδυάζει αυτά τα 3 στοιχεία υπαγορεύεται από την ανάγκη για αλληλεγγύη. Η προκύπτουσα

οικονομική ανάπτυξη θα μεταφραζόταν σε περισσότερες θέσεις εργασίας και οχι μόνο σε υψηλότερα εισοδήματα όσων απασχολούνται. Η Κοινότητα δεν πρέπει να αμφισβητήσει τις βασικές αρχές των επιπέδων κοινωνικής προστασίας που δύσκολα κατακτήθηκαν διότι σ' αυτή βασίζεται η συνοχή και η ελκυστικότητα της Ευρωπαϊκής Κοινωνίας.

'Εχοντας λάβει υπόψιν την εξαιρετικά πλατειά ποικιλία καταστάσεων, το κάθε Κράτος - Μέλος πρέπει να σχεδιάσει τον σωστό συνδυασμό μεταρρυθμίσεων που να είναι σύμφωνες με τις γενικές κατευθύνσεις που προτάθηκαν σ' αυτήν την έκθεση.

19. Η μεγαλύτερη ανάπτυξη απαιτεί την δημιουργία ενός σταθερού μακροοικονομικού πλαισίου όπως προβλέπεται στην Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή 'Ενωση. Αυτό υπονοεί μία μείωση των επιτοκίων που πρέπει να επιφέρει μιά έντονη ώθηση στην οικονομία της Κοινότητας, μία μείωση των δημοσίων ελλειμμάτων, μία αύξηση σε αποταμιεύσεις του δημοσίου και μισθολογικές εξελίξεις που να εναρμονίζονται με την σταθερότητα των τιμών. Σε γενικές γραμμές, αυτό απαιτεί:

- διατήρηση μιάς νομισματικής πολιτικής προσανατολισμένης στην σταθερότητα
- παγίωση πολιτικής προυπολογισμού ενώ αυξάνει η ανάπτυξη: η πολιτική προυπολογισμού πρέπει πρώτα να πετύχει μία δυνατότητα υποστήριξης του χρέους και να κάνει μία σημαντική συνεισφορά σε εθνική αποταμίευση.
- μισθολογικές εξελίξεις που να εναρμονίζονται με τους στόχους του πληθωρισμού: για κάποιο διάστημα, οι πραγματικοί μισθοί θα πρέπει να παραμείνουν σε παγκόσμιους όρους πρακτικά σταθεροί με μέση ονομαστική αύξηση μισθών που να είναι σύμφωνη με τους στόχους του πληθωρισμού. Με την ανάκαμψη της ανάπτυξης, θα είναι εύκολο να προβλεφθεί μία μέτρια αύξηση των πραγματικών μισθών ανα εργαζόμενο. 'Οπως και στο παρελθόν, η αύξηση των πραγματικών μισθών, πρέπει σε κάθε περίπτωση να παραμείνει 1% χαμηλότερη από τα κέρδη της παραγωγικότητας. 'Ετσι, θα ήταν πιθανόν να αφιερωθεί μία σημαντική αναλογία των κερδών της παραγωγικότητας στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Αυθεντική αλληλεγγύη θα δημιουργείτο έτσι μεταξύ όσων έχουν εργασία και όσων αναζητούν εργασία.
- Διαρθρωτικά μέτρα για την βελτίωση της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Οικονομίας όπως και αποφάσεις που πρόκειται να ενισχύσουν την

εμπιστοσύνη γενικά όπως η υπογραφή μιάς ισόρροπης συμφωνίας στον Γύρο διαπραγματεύσεων της Ουρουγουάης , η διεύρυνση της Κοινότητας και στενότερες σχέσεις με τους άμεσους γειτονές μας.

20. Αυτά τα μέτρα πρέπει να επιτρέψουν μία ανάκαμψη στην συμμετοχή των επενδύσεων στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊον (ΑΕΠ) που θα αύξανε σημαντικά από το παρόν ποσοστό 19% σε περίπου 23-24%. Το μεγαλύτερο μέρος της ανάκαμψης θα προερχόταν από επανεξισορρόπηση του μίγματος οικονομικής πολιτικής με την αποκατάσταση των θετικών δημοσίων αποταμιεύσεων (παγίωση του προυπολογισμού) και την βελτίωση των κερδών των επενδύσεων (μετρίαση των μισθών).

Με την σειρά τους οι μισθωτοί έχουν δικαίωμα να προσδοκούν οτι οι δημόσιες αρχές και οι επιχειρήσεις θα πάρουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στην βιομηχανία όπως επίσης και σε υπηρεσίες της αγοράς και εκτός αγοράς.

21. Η οικονομική πολιτική πρέπει επίσης να λάβει υπόψιν τις αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στην οργάνωση και την φύση της εργασίας. Για παράδειγμα, οι νέες ολοκληρωμένες μέθοδοι διαχείρισης της παραγωγής και των αποθεμάτων στην μεταποίηση επηρεάζουν τους μηχανισμούς μεταβίβασης για τους ισχυρούς κραδασμούς από την πλευρά της ζήτησης και απαιτούν μεγαλύτερες επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο. Αλλά αυτό επίσης προυποθέτει μία προσαρμογή των σχέσεων στον χώρο δουλειάς που να κατευθύνεται προς μια μεγαλύτερη εσωτερική ελαστικότητα για την διαχείριση και την εκπαίδευση του εργατικού δυναμικού. Επιπρόσθετα,η αγορά πρέπει να ενισχυθεί έτσι ώστε να είναι σύμφωνη η οικονομική ανάπτυξη με την ανάγκη για περιβαλλοντολογικά διαρκή ανάπτυξη.

22. Η επιστροφή σε μια εντονότερη αναπτυξιακή πορεία - απαιτεί επίσης την υιοθέτηση μέτρων για να γεφυρωθεί το χρονικό χάσμα μεταξύ της παρούσας ύφεσης και του χρόνου κατά τον οποίον θα εμφανιστούν τα οφέλη της διαρθρωτικής αλλαγής. Η αντιμετώπιση της ύφεσης βραχυπρόθεσμα απαιτεί κατ' αρχάς και κυρίως μιά αποκατάσταση της εμπιστοσύνης με την δημιουργία μίας αξιόπιστης ισορροπίας μεταξύ των στοιχείων οικονομικής πολιτικής.

- Αξιόπιστα μεσοπρόθεσμα προγράμματα παγίωσης του προυπολογισμού που να περιλαμβάνουν μια στροφή των δημοσίων δαπανών προς την επένδυση σε ανθρώπινους πόρους και φυσικό κεφάλαιο.
- Αποκατάσταση της συνέπειας μεταξύ επιδιωκομένων στόχων πληθωρισμού και πραγματικών εξελίξεων σε όλες τις εισοδηματικές ομαδες, που

απαιτούν προσπάθειες για να επιτευχθεί μεγαλύτερη φορολογική δικαιοσύνη.

- Μείωση σε βραχυπρόθεσμα επιτόκια με συνέπεια επί των αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν κατά την βελτίωση της οικονομικής κατάστασης.
- ώθηση των δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων και σε επίπεδο Κοινότητας (μεγάλα δίκτυα) και σε εθνικό επίπεδο.

23. Οι απαιτούμενες διαρθρωτικές αλλαγές για την ανάκαμψη της ανταγωνιστικότητας και την καταπολέμηση της ανεργίας πρέπει να υλοποιηθούν μαζί και σε εναρμόνιση με την μακροοικονομική στρατηγική.

24. Η διεθνής ανταγωνιστικότητα της Ευρωπαϊκής οικονομίας πρέπει να βελτιωθεί, βασιζόμενη στα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Ευρώπης. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος με τον οποίον θα εγγυηθούμε ένα υψηλό βιοτικό επίπεδο και θα επιδιώξουμε την κοινωνική πρόοδο.

Διαφορετικά, είμαστε καταδικασμένοι σε ύφεση. Το Μέρος ΙΙΙ εξετάζει τις συνθήκες (προυποθέσεις)για μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα.

25. Τα Κράτη Μέλη πρέπει να προβούν σε σημαντικές μεταρρυθμίσεις του περιβάλλοντος απασχόλησης (συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, νομοθεσία για απασχόληση, αγορά εργασίας, κυβερνητικές υπηρεσίες απασχόλησης, κοινωνική προστασία) που συνδυάζουν αλληλεγγύη και αποτελεσματικότητα. Αυτές οι μεταρρυθμίεις περιγράφονται στο Τμήμα IV.

III.- ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

26. Μολονότι η πίεση στα κόστη είναι βασικό τμήμα κάθε επιχειρηματικής στρατηγικής και των διαπραγματεύσεων μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, δεν αποτελεί τον κύριο παράγοντα ανταγωνιστικότητας. Πιό συγκεκριμένα, η μείωση στα μισθολογικά κόστη δεν μπορεί να αποτελεί τη μοναδική απάντηση στον ανταγωνισμό από τις χαμηλόμισθες χώρες καθώς αυτό πιθανά να επιφέρει μιά απότομη πτώση του βιοτικού επιπέδου και να απειλήσει τη δομή της Ευρωπαϊκής κοινωνίας. Μιά στρατηγική για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στη βάση μόνον μιάς αύξησης στην ποσότητα του φυσικού κεφαλαίου του σχετικού με την εργασία θα οδηγούσε σε περαιτέρω, άσκοπες απώλειες θέσεων εργασίας.

27.- Μιά στρατηγική για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας πρέπει να

βασίζεται σε πλευρές όπως: επένδυση σε ανθρώπινο κεφάλαιο και πιό αποτελεσματική ενσωμάτωση των διάφορων συντελεστών ανταγωνιστικότητας (έρευνα και καινοτομία, οργάνωση εργασίας, ποιότητα προϊόντος, νέες αγορές). Η βιομηχανία της Κοινότητας θα μπορούσε να επικεντρωθεί σε αυτούς τους τομείς όπου διαθέτει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, π.χ. προϊόντα και υπηρεσίες με υψηλή προστιθέμενη αξία καθώς αυτό θα είχε σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία θέσεων εργασίας κατά κύριο λόγο σε πολυ ειδικευμενα πεδία τομέων που εκτίθενται στο διεθνή ανταγωνισμό.

<u>Α.- Προς μιά συνολική ανταγωνιστικότητα</u>

28.- Η Κοινότητα απολαύει σημαντικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων μέσα από τα οποία μπορεί να ενδυναμώσει τη θέση της στις Ευρωπαϊκές και τις παγκόσμιες αγορές: μια ουσιαστική ανθρώπινη και πολιτιστική κληρονομιά ενισχυμένη μέσα από την ποικιλία της με εδάφη έντονα και ομοιόμορφα κατοικημένα, μ'ένα βιομηχανικό και τεχνολογικό κεφάλαιο με μεγάλη ισχύ που καλύπτει μιά πλατιά γκάμα δραστηριοτήτων, μιά μακρόχρονη παράδοση κοινωνικής συναίνεσης και διαπραγμάτευσης και διαβουλεύσεων ανάμεσα στις δύο πλευρές της βιομηχανίας.

29.- Ομως, αντιμέτωπη με τη διεθνοποίηση των αγορών και την αυξανόμενη κινητικότητα κεφαλαίου και τεχνολογιών, αυτή η ισχύς βρίσκεται σε κίνδυνο όπως αποδεικνύεται από ορισμένα διαρθρωτικά μειονεκτήματα, πιό συγκεκριμένα: ακατάλληλη παρουσία σε ταχύτατα αυξανόμενες παγκόσμιες αγορές, ένα μοντέλο βιομηχανικής εξειδίκευσης που τείνει να πάρει σάρκα και οστά σε τομείς μετριοπαθούς ανάπτυξης, δυσκολία στο μετασχηματισμό θεμελιωδών επιστημονικών επιτευγμάτων σε καινοτομίες που θα ανοίξουν νέες αγορές, τοπικά περιορισμένη αλλά μόνιμη έλλειψη ορισμένων ειδικεύσεων.

30.- Η αποκατάσταση και διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας των Ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στο διεθνές πλαίσιο της 10ετίας του 90 αποτελεί πλέον καθολική πρόκληση. Η επιδίωξη της συνολικής ανταγωνιστικότητας σημαίνει ότι οι επιχειρησιακές στρατηγικές πρέπει να σχεδιασθούν με τρόπο που να βελτιώνουν ταυτόχρονα την αποτελεσματικότητα όλων των συντελεστών παραγωγής. Η επιδίωξη αυτή πρέπει να είναι σε θέση να στηριχθεί σ'ένα περιβάλλον που να παρέχει τους αναγκαίους πόρους με όρους ειδικεύσεων, δυνατοτήτων για καινοτομίες και υποδομών ποιότητας. Ετσι προκύπτει και η ανάγκη για κοινοπραξία μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών με στόχο την αξιοποίηση του δυναμικού της αποκαλούμενης από κάποιους σήμερα "ενδογενούς ανάπτυξης". Τρείς παράγοντες συγκεκριμένα ερμηνεύουν αυτό το

σημείο:

- η ανάμειξη των Ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στο διεθνή ανταγωνισμό, κυρίως μέσα από τον επαναπροσανατολισμό των κυβερνητικών μέτρων για τη βιομηχανία προς οριζόντιες δράσεις και μεγενθυνόμενες αγορές, τη δυναμική πολιτική βιομηχανικής συνεργασίας με την ανατολική Ευρώπη και άλλες τρίτες χώρες και πρωτοβουλίες με στόχο τη δημιουργία γνήσιου πλαισίου για θεμιτό ανταγωνισμό σε διεθνές επίπεδο (μέσω της εγκαθίδρυσης παγκόσμιας οργάνωσης εμπορίου).
- η εκμετάλλευση της οικονομίας που βασίζεται στη γνώση μέσα από την προώθηση άυλων επενδύσεων, αναδιοργανωση της εργασίας γύρω από το μοίρασμα της πληροφόρησης και μια γενικευμένη επιδίωξη της ποιότητας εκ των οποίων όλα απαιτούν νέα κριτήρια όσον αφορά τα δημόσια κίνητρα κυρίως για την προώθηση της έρευνας.
- μια ικανότητα πρόβλεψης όχι μόνον του εκσυγχρονισμού του παραγωγικού συστήματος αλλά και νέων μορφών ζήτησης.

B.- Η μέγιστη αξιοποίηση της ενιαίας αγοράς

(α) Η ενιαία αγορά

31.- Η νομοθεσία που ανοίγει το δρόμο για μια Κοινοτική ενιαία αγορά εφαρμόσθηκε σε ασυνήθιστα σύντομο χρονικό διάστημα. Η προοπτική που ανοίχθηκε από αυτή την ενιαία αγορά έχει ήδη προκαλέσει μια ποιοτική βελτίωση στον εντονότερο ανταγωνισμό. Επέφερε μιά περίοδο έντονης ανάπτυξης στην οικονομική δράση, επενδύσεις και απασχόληση. Επίσης, επιτάχυνε τη διαδικασία εκσυγχρονισμού οδηγώντας σε ουσιαστική επέκταση του διασυνοριακού εμπορίου μέσα στην Κοινότητα. Οι θετικές επιπτώσεις αυτών των αλλαγών μπορούν να καταμετρηθούν και δεν θα ανατραπούν από την παρούσα ύφεση. Ομως, πολλές από αυτές έχουν ακόμα να διανύσουν δρόμο. Για να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό της ενιαίας αγοράς, η δράση πρέπει να επικεντρωθεί στα παρακάτω:

- έλεγχος και ολοκλήρωση του ρυθμιστικού πλαισίου που επιτρέπει την πλήρη εφαρμογή των τεσσάρων ελευθεριών της διακίνησης,
- ενδυνάμωση του ρόλου των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην οικονομία,
- ανάπτυξη ενός γνήσιου δι-ευρωπαϊκού δίκτυου υποδομών.

32.- Ο έλεγχος και η ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς θα λάβει χώρα σε 4 μέτωπα πιό συγκεκριμένα:

- το αρχικό νομοθετικό πρόγραμμα πρέπει να ολοκληρωθεί συμπεριλαμβάνοντας έναν αριθμό δύσκολων τομέων όπως την εσωτερική

αγορά ενέργειας.

- η εφαρμογή των εθνικών διατάξεων που μετατρέπουν τις Κοινοτικές Οδηγίες σε εθνική νομοθεσία πρέπει να ελεγχθεί από κοινού από την Επιτροπή και τα Κράτη Μέλη ώστε να άξιολογηθούν και επιλυθούν οι πρακτικές δυσκολίες που προκύπτουν. Αυτό θα επέτρεπε επίσης στην Επιτροπή να απλοποιήσει και μειώσει στο μίνιμουμ τους κανόνες και τις ρυθμίσεις.
- οι εθνικές διοικήσεις δημόσιων προμηθειών πρέπει να συνεργασθούν πιό στενά ώστε να προσφέρουν στις Ευρωπαϊκές επιχειρήσεις μεγαλύτερες οικονομίες κλίμακος.
- οι κανόνες για τον ανταγωνισμό και τον έλεγχο της κρατικής βοήθειας πρέπει να εφαρμοσθούν με αποφασιστικότητα παράλληλα με τις κινήσεις προς την περαιτέρω ανάπτυξη της ενιαίας αγοράς και κάτω από συνθήκες διαφάνειας. Μια αποτελεσματική πολιτική ανταγωνισμού θα συμβάλλει στην εξάλειψη των δυσκαμψιών της αγοράς και θα βελτιώσει την ελαστικότητα σ'ένα αυξανόμενα δυναμικό οικονομικό πλαίσιο.

33.- Η διοικητική συνεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την αποτελεσματική διαχείριση της ενιαίας αγοράς, γεγονός που απαιτεί επίσης την εγκαθίδρυση ενός αποτελεσματικού απλού και αξιόπιστου συστήματος επικοινωνίας και ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των διοικήσεων. Η δημιουργία δικτύων θα παρείχε σημαντικό εύνασμα στις βιομηχανίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών.

<u>β) Οικονομική και κοινωνική συνοχή</u>

34.- Οσο πιό ομοιογενής είναι η Ευρωπαϊκή αγορά, τόσο πιό μεγάλες είναι οι προοπτικές ανάπτυξής της. Μειώνοντας τις περιφερειακές ανισότητες στα επίπεδα ανάπτυξης μέσα στην Κοινότητα και δημιουργώντας νέες ευκαιρίες για απασχόληση και επενδύσεις διαμέσου των διαρθρωτικών πολιτικών και του νέου Ταμείου Συνοχής, οι δράσεις προς την "οικονομική και κοινωνική συνοχή" θα συμβάλλουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη.

35.- Για την καταμέτρηση της συμβολής αυτών των πολιτικών στην ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας πρέπει να υπενθυμίσουμε πως το ετήσιο ποσό των διαθέσιμων πόρων θα αυξηθεί από 5 δισ. ECU που ήταν πριν το 1985 σε 15 δισ. ECU μεταξύ 1994 και 1999 που διοχετεύονται προς την ενίσχυση προγραμμάτων σε χώρους υποδομής, βελτίωση του περιβάλλοντος, βιομηχανικός εκσυγχρονισμός και αγροτική ανάπτυξη.

36.- Μειώνοντας τις αντιπληθωριστικές επιπτώσεις των δράσεων των απαραίτητων για τη σταθεροποίηση των δημόσιων οικονομικών που λαμβάνουν χώρα σε εθνικό επίπεδο, βοηθώντας τον καλύτερο καταμερισμό ανθρώπων, δράσεων και επενδύσεων, η βελτίωση της συνοχής δεν περιορίζεται μόνον στην απλή ανακατανομή: δημιουργεί για όλους συνθήκες μιάς περισσότερο αρμονικής και σφριγηλούς ανάπτυξης. Αξίζει να υπενθυμίσουμε ότι από κάθε 100 ECU που επενδύονται στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές, 40 ECU κατά μέσο όρο είναι προς όφελος των πλουσιώτερων οικονομιών μέσα από το εμπόριο ή υπό τη μορφή αγορών. Ετσι, θα μπορούσε να παγιωθεί αυτή η θετική δυναμική διαδικασία.

(γ) Προώθηση της λειτουργίας και της ανάπτυξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

37.- Ενώ οι μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν να ωφελούνται από τις οικονομίες κλίμακας προσφεύγοντας στους νέους παράγοντές ανταγωνιστικότητας (έρευνα και καινοτομία, επιμόρφωση εργατικού δυναμικού, μηχανική της οικονομικής διαχείρισης) εντούτοις αυτοί οι παράγοντες, σε μεγάλο βαθμό, αντιπροσωπεύουν συγκριτικά υψηλά πάγια κόστη για τις ΜΜΕ. Η ποιότητα και αξιοπιστία των υπηρεσιών των ΜΜΕ και η ελαστικότητά τους γίνονται ολοένα και περισσότερο παράγοντας ανταγωνιστικότητας των ίδιων των μεγάλων επιχειρήσεων διαμέσου της υπεργολαβίας και εξωτερίκευσης καθηκόντων.

38.- Υπό την αιγίδα της κοινοπραξίας μεταξύ Κοινότητας και Κρατών Μελών μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα ή μεταξύ μεγάλων και μικρών επιχειρήσεων, μιά σειρά μέτρων θα βοηθούσε να ενισχυθεί και να προωθηθεί η ανάπτυξη των ΜΜΕ:

- διοικητικοί κανόνες και πρακτικές θα επανεξετάζονταν με στόχο την απλοποίησή τους και την ελάφρυνση του βάρους που επιβάλλουν στις ΜΜΕ σε τομείς κλειδιά.
- νέες οικονομικές διευκολύνσεις θα προσφέρονταν στις ΜΜΕ (φορολογικές παραχωρήσεις, επιδοτήσεις επιτοκίων)
- η συνεργασία μεταξύ των ΜΜΕ θα ενθαρρύνονταν μέσα από τη βελτιωμένη πληροφόρηση και την αυξανόμενη βοήθεια (δημιουργία δικτύων επιχειρήσεων και ευκολώτερη πρόσβαση στην υπεργολαβία)
- η βοήθεια προς τους μάναντζερς των ΜΜΕ θα επιταχυνθεί
- ο τομέας των υπηρεσιών που είναι μια πολλά υποσχόμενη πηγή δημιουργίας θέσεων εργασίας, πρέπει να τονωθεί με τις υπάρχουσες και τις μελλοντικές ΜΜΕ.

Αυτές οι διαφορετικές δράσεις μπορούν να παρουσιασθούν ως τμήμα ενός

συνολικού προγράμματος.

(δ) Διευρωπαϊκά Δίκτυα

39.- Στην Κοινότητα οι υπηρεσίες μεταφορών, ενέργειας και τηλεπικοινωνιών είναι σημαντικά πιό ακριβές απότι σε κάποιους από τους κύριους εταίρους μας π.χ. ΗΠΑ. Οι αποτελεσματικές υποδομές με χαμηλό κόστος που διαμορφώνουν δίκτυα σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι θεμελιώδεις για την ανταγωνιστικότητα των Ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Πρωτοβουλίες για την εγκαθίδρυση διευρωπαϊκών δικτύων στους τομείς της ενέργειας, μεταφορών και τηλεπικοινωνιών συνεπάγονται δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις με τεράστιο δυναμικό για τη δημιουργία θέσεων και την αναζωογόνηση της ανάπτυξης.

40.- Η εγκαθίδρυση τέτοιων διευρωπαϊκών δικτύων απαιτεί συγκεκριμένη δράση σε κάθε τομέα και εξάλειψη ορισμένων εμποδίων που προκύπτουν προς το παρόν. Ομως ορισμένα στοιχεία κλειδιά κοινά σε όλους πρέπει να λαμβάνονται υπόψη:

- τα πολύ στενά περιθώρια μεγέθυνσης των δημόσιων δαπανών για υποδομές απαιτούν νέους τύπους συνεργασίας μεταξύ δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης προσεγγίζοντας τους σημαντικούς πόρους των κεφαλαιουχικών αγορών.
- οι αγορές πρέπει να γίνουν πιό ανοιχτές και ανταγωνιστικές για να μειωθούν τα κόστη,
- η δυσκινησία των διοικητικών διαδικασιών σε πολύ μεγάλα προγράμματα πρέπει να ξεπερασθεί, ιδιαίτερα διαμέσου "διακηρύξεων Ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος", έτσι ώστε να διευκολυνθεί η υλοποίηση και χρηματοδότηση προγραμμάτων,
- τα μεγάλης κλίμακας προγράμματα θα αξιολογούνται και θα επιλέγονται στη βάση αξιολόγησης κόστους - κέρδους λαμβανομένων υπόψη των περιβαλλοντικών επιπτώσεων,
- η αλληλοσύνδεση και λειτουργικότητα των δικτύων και των εθνικών συστημάτων πρέπει να διευκολυνθούν με μέτρα τυποποίησης,
- η Κοινοτική συμβολή θα ήταν αποτελεσματική στο βαθμό που προσδιορίζει μιά "ετικέττα" Ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος για την χρηματοδότηση μελετών σκοπιμότητας και τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις.

41.- Στον τομέα των μεταφορών θα επιλεγεί μιά λίστα προγραμμάτων μεγάλης κλίμακας στη βάση των οικονομικών επιπτώσεων και της ωριμότητάς

τους. Οι ρυθμίσεις χρηματοδότησης κάθε προγράμματος θα εκπονηθούν στη βάση συνεργασίας. Οι δημόσιες αρχές πρέπει να διατηρήσουν τις εισφορές τους στα σημερινά επίπεδα και να τις αυξήσουν καθώς βελτιώνονται οι οικονομικές προοπτικές.

42.- Στην περίπτωση δικτύων ενέργειας και μεταφορών ένα προηγμένο δίκτυο για τη μεταφορά αερίου και ηλεκτρισμού πρέπει να διατεθεί στις επιχειρήσεις και σε όλη την Κοινότητα. Αυτή η δράση εναρμονίζεται με την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας.

Πρέπει να συμβάλλει στην ασφάλεια της προσφοράς ενέργειας στην Κοινότητα μέσα από την αλληλοσύνδεση με τις χώρες παραγωγούς. Με σεβασμό στους περιβαλλοντικούς περιορισμούς, η ανάπτυξη των δικτύων συνεπάγεται διαδικασίες απλοποίησης και ταυτόχρονα την καλύτερη δυνατόν αξιοποίηση των υφιστάμενων δικτύων.

43.- Σε ότι αφορά τις υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί η αλληλοσύνδεση δικτύων και η λειτουργικότητα των υπηρεσιών για να αποφευχθεί ο κατακερματισμός των αγορών. Μια αρχή θα μπορούσε να γίνει στα προηγμένα δίκτυα αποβλέποντας σε εκτεταμένη πρόσβαση στις υπηρεσίες πολλαπλών μέσων ενημέρωσης. Η Κοινότητα πρέπει με αυτόν τον τρόπο να βοηθήσει την προώθηση της δημιουργίας νέων Ευρωπαϊκών αγορών ενθαρρύνοντας τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις και επιταχύνοντας τη φιλελευθεροποίηση.

44.- Η νέα γενιά τηλεπικοινωνιακών υποδομών, που μερικές φορές αποκαλούνται λεωφόροι πληροφόρησης, πρέπει να αντιμετωπισθεί με μια νέα αντίληψη. Τα σχετικά στρατηγικά προγράμματα θα ενσωματώνουν ταυτόχρονα τον σχεδιασμό τεχνολογικών φορέων (προσφορά) και εφαρμογών που ανοίγουν νέες αγορές (ζήτηση). Μέσα από τέτοια προγράμματα, οι δημόσιες αρχές θα συνενώσουν τα αμοιβαία εξαρτώμενα μέρη τα υπεύθυνα για τον σχεδιασμό και τη λειτουργία των 3 επιπέδων που στο μέλλον θα συγκροτήσουν τα δίκτυα τηλεπικοινωνιών:

- τα δίκτυα των φορέων για τη μεταβίβαση πληροφοριών (ολοκληρωμένα ψηφιακά δίκτυα και δίκτυα ευρέως σήματος),
- γενικές υπηρεσίες (πρόσβαση στην πληροφόρηση, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, υπηρεσίες βίντεο που θα επιτρέψουν την ανάπτυξη της εργασίας με κομπιούτερς),
- εφαρμογές τηλεματικής (διοικήσεις, μάθηση από απόσταση, περίθαλψη υγείας και μεταφορές).

Τέλος, εκατοντάδες χιλιάδες θέσεων εργασίας μπορούν να δημιουργηθούν σε αυτόν τον τομέα.

Γ.- Καλύτερος έλεγχος της τεχνολογικής προόδου

45.- Ο έλεγχος της τεχνολογικής προόδου σαν τρόπος δημιουργίας νέων αγορών ικανών να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας, είναι κατ'αρχήν ευθύνη των επιχειρήσεων, οι οποίες μπορούν να κάνουν τις καινοτομίες εργαλείο της στρατηγικής τους.

46.- Οι δημόσιες αρχές, όμως, έχουν το καθήκον να συμβάλλουν στη διευκόλυνση της επέκτασης νέων τεχνολογιών εγκαθιδρύοντας ένα δίκτυο, στο οποίο αυτές μπορούν να συνδυασθούν με τις επιδιώξεις της κοινωνίας. Αυτή είναι η περίπτωση ιδιαίτερα των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και των βιοτεχνολογιών που επιφέρουν αναστάτωση στο στύλ ζωής , στις εργασιακές ρυθμίσεις και στα μοντέλα κατανάλωσης δημιουργώντας ευκαιρίες και νέες ευθύνες.

47.- Οι νέες τεχνολογίες είναι καρπός κοινής έρευνας και ανάπτυξης. Εδώ επίσης, η συμπληρωματικότητα των καθηκόντων όπως ανάμεσα στις δημόσιες αρχές και τις επιχειρήσεις πρέπει να αξιοποιήσει πλήρως τους πόρους που προορίζονται για τις επενδύσεις.

48.- Η επεξεργασία και μεταβίβαση πληροφοριών προσδιορίζουν την επάρκεια κάθε οργάνωσης. Η επέκταση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) θα καταλήξει σε κέρδη παραγωγικότητας μεγαλύτερη ανάπτυξη και μικρότερο πληθωρισμό. Το δυναμικό ανάπτυξής τους για τις βιομηχανίες ΤΠΕ και όλους τους τομείς οικονομίας που θα ωφεληθούν από αυτές, είναι τεράστιο. Οσο πιό ανταγωνιστικές είναι οι βιομηχανίες ΤΠΕ, τόσο περισσότερες θέσεις εργασίας δημιουργούν.

49.- Η πίεση του ανταγωνισμού και της διεθνοποίησης θα αναγκάσει τις επιχειρήσεις σε διαρθρωτικές προσαρμογές και σε εκμετάλλευση όλων των κερδών παραγωγικότητας. Οι ΤΠΕ προσφέρουν μεγάλες ευκαιρίες υπό την προυπόθεση ότι χρησιμοποιούνται κατάλληλα.

50.- Επίσης παρουσιάζουν κινδύνους που δεν πρέπει να υποτιμηθούν: πολιτιστικός αποκλεισμός η έλλειψη ειδικεύσεων, δημιουργία κοινωνίας δύο ταχυτήτων. Οι οικονομίες που επιταγχάνουν να εφαρμόσουν αλλαγές σε καλές

συνθήκες, θα κερδίσουν σημαντικά πλεονεκτήματα.

51.- Η ομαλή και ενεργετική αφομοίωση των ΤΠΕ απαιτεί την ανάπτυξη ενός κοινού χώρου πληροφοριών μέσα στην Κοινότητα. Αυτός ο κοινός χώρος πρέπει να μεγιστοποιήσει την απόδοση αρκετών αναπόσπαστων συστατικών: τις ίδιες τις πληροφορίες,το μηχανικό μέρος των υπολογιστών, συστατικά και λογισμικό, τηλεπικοινωνιακή υποδομή συμπεριλαμβανομένων των φυσικών υποδομών, εφαρμογών και σχετικών νέων υπηρεσιών, και εκπαιδευμένοι χρήστες. Η καλύτερη χρήση των δυνατοτήτων που προσφέρονται από τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών μπορούν να:

- δημιουργήσουν νέες αγορές υπηρεσιών,
- διευκολύνουν την παροχή υπηρεσιών από τον δημόσιο τομέα, γεγονός που σημαίνει μια νέα κοινοπραξία μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, για παράδειγμα στην κατάρτιση,
- επιταχύνουν τις διαδικασίες λήψεως διοικητικών αποφάσεων,

52.- Μια στρατηγική με στόχο τη δημιουργία ενός κοινού χώρου πληροφοριών πρέπει να προσδιοριστεί. Πρέπει να περιλαμβάνει ειδικές προτάσεις που να στοχεύουν:

- στη διάχυση καλύτερων πρακτικών και ανάπτυξη Ευρωπαϊκών εφαρμογών των ΤΠΕ, ένας θεμελιώδης στόχος λόγω της συμβολής του στην αποκατάσταση της ανάπτυξης και στην ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας,
- στη συνέχιση της φιλελευθεροποίησης του τομέα των τηλεπικοινωνιών με στόχο την προώθηση πρωτοβουλιών στην κοινωνία των πληροφοριών. Για τον χρήστη πρέπει να υπάρχει μια ποικιλία επιλογών σε βασικές υπηρεσίες και οικονομικά τιμολόγια επικοινωνιών,
- στην επιταχυνόμενη τυποποίηση με στόχο την εγκαθίδρυση ενος Ευρωπαϊκού χώρου πληροφοριών μέσα από κατακερματισμένες περιοχές επικοινωνίας,
- στην ανάπτυξη διευρωπαϊκών τηλεπικοινωνιακών υποδομών,
- στην ενδυνάμωση των Ευρωπαϊκών βιομηχανιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

53.- Η πρόοδος στη βιοτεχνολογία μπορεί να επιφέρει σημαντική βελτίωση στην ανταγωνιστικότητα και το δυναμικό ανάπτυξης για μιά πλατιά γκάμα αγροτικών και βιομηχανικών δρασεων που ανέρχονται περίπου σε 9% του Κοινοτικού ΑΕΠ και ανοίγουν νές δυνατότητες στους τομείς υπηρεσιών. Προβλέπεται πως ο παγκόσμιος τζίρος στις βιομηχανίες βιοτεχνολογίας

μπορεί να πολλαπλασιαστεί με το 10 μεταξύ 1992 και 2000.

54.- Ενώ οι Κοινοτικές επιχειρήσεις βιοτεχνολογίας είναι πολύ ανταγωνιστικές, η ανάπτυξή τους παρεμποδίζεται από δυσμενείς παράγοντες: ένα σχετικά χαμηλό επίπεδο ιδιωτικών επενδύσεων σε RTD (ερευνα, τεχνολογία, ανάπτυξη) ένα ρυθμιστικό πλαίσιο το οποίο ακόμα δεν βασίζεται κατάλληλα στην αξιολόγηση του κινδύνου και δημόσια ανησυχία που προκαλείται σε μεγάλο βαθμό από την ανεπαρκή ενημέρωση.

55.- Για να επιτευχθεί η πλήρης πραγμάτωση της εγγενούς ισχύος της Κοινότητας στην βιοτεχνολογία, προτείνονται οι παρακάτω κατευθυντήριες γραμμές:

- μια επανεξέταση του ρυθμιστικού πλαισίου και ενίσχυση της επιστημονικής στήριξης στη ρύθμιση,
- μεγαλύτερη συγκέντρωση R AND D (Ερευνα, Ανάπτυξη) στους πιό ελπιδοφόρους τομείς και ενισχυμένος συντονισμός μεταξύ Κοινότητας και Κρατών Μελών.
- η δημιουργία ενός δικτύου υπάρχουσας και νέας επιστήμης βιοτεχνολογίας προωθεί περισσότερες επαφές μεταξύ των ακαδημαϊκών θεσμών, ερευνητικών εργαστηρίων και επιχειρήσεων.
- μεγαλύτερη σημασία στις ηθικές πλευρές της βιοτεχνολογικής έρευνας και ανάπτυξης.

56.- Σε σύγκριση με τους κύριους ανταγωνιστές της, οι προσπάθειες της Κοινότητας στο χώρο της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης είναι μέτριες και φθίνουν. Για να παραμείνει ελκυστική και να έχει το μερίδιό της στις ανάγκες σε έρευνα του αναπτυσσόμενου κόσμου, η Κοινότητα πρέπει να επιταχύνει τις προσπάθειές της, ιδιαίτερα στον ιδιωτικό τομέα. Ομως, η αποτελεσματικότητα των τρεχουσών δαπανών έρευνας μπορεί να βελτιωθεί σημαντικά με την αναδιοργάνωση, μεγαλύτερη συνεργασία και πιό αποτελεσματική κατανομή ορισμένων επιτευγμάτων.

57.- Για την επίτευξη του σκοπού μιάς βαθμιαίας αύξησης στη σχετική συμμετοχή της RTD σε 3% του ΑΕΠ, πρέπει να ληφθούν κατάλληλα μέτρα για την προώθηση της RTD, πχ βήματα για την ελάφρυνση από τα καταστατικά βάρη σε επιχειρήσεις και ερευνητικούς φορείς, ενθάρρυνση για την κατάρτιση και επανεκπαίδευση του επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού, οικονομικά εργαλεία για την ενθάρρυνση της διάχυσης καινοτομιών, φορολογικά και πιστωτικά συστήματα έρευνας και μέτρα για την έρευνα που χρηματοδοτείται

από επιχειρήσεις σε πανεπιστήμια. Ο ιδιωτικός τομέας πρέπει να αναλάβει την ευθύνη για μεγαλύτερη αναλογία ερευνητικών προσπαθειών.

58.- Η RTD στην Κοινότητα υποφέρει όχι μόνόν από ένα επενδυτικό επίπεδο χαμηλότερο από αυτό των κύριων εταίρων του, ιδιαίτερα όπου αφορά τον ιδιωτικό τομέα αλλά επίσης από έλλειψη συγκέντρωσης και συντονισμού σε διάφορα επίπεδα της RTD που υλοποιείται μέσα στην Κοινότητα, συμπεριλαμβανομένης έρευνας με διττή χρήση (πολιτική και στρατιωτική). Επίσης, αρκετά συχνά η μετάβαση από την έρευνα στην εκμετάλλευση των καινοτομιών στην αγορά είναι δύσκολη. Συνεπώς, οι πολυεπιστημονικές και πολυτομεακές συγκεντρώσεις πρέπει να οργανωθούν συστηματικά με εμπλοκή βιομηχανίας,δημόσιων αρχών και χρηστών.

59.- Η διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας προς όφελος των ΜΜΕ πρέπει να οργανωθεί πολύ πιό συστηματικά, είτε με πρωτοβουλία πανεπιστημιακών κέντρων ή γύρω από μεγάλες επιχειρήσεις. Τα διάφορα κέντρα επιστημονικής αρτιότητας που βρίσκονται σήμερα συγκεντρωμένα σε λίγες πόλεις και περιοχές της Κοινότητας πρέπει να ενθαρρυνθούν να αυξήσουν τις ανταλλαγές τους με την περιφέρεια έτσι ώστε να αξιοποιήσουν καλύτερα τα πλεονεκτήματα της ποικιλίας και της γονιμοποίησης των γνώσεων. Η διαεπιχειρησιακή συνεργασία μέσα από κοινοπραξίες, η κινητικότητα των ερευνητών μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων, τα κατάλληλα δίκτυα επικοινωνίας και τα κέντρα για την επέκταση της τεχνολογίας είναι όλα κανάλια που πρέπει να συμπληρωθούν ή να ενθαρρυνθούν.

60.- Ευθύνη των δημόσιων αρχών είναι η διατήρηση ενός κατάλληλου επιπέδου θεμελιώδους έρευνας και η επιτάχυνση της συνεργασίας σε στρατηγικούς τομείς της "διττής" στρατιωτικής και πολιτικής έρευνας. Επίσης, πρέπει να επιλέξουν ελπιδοφόρες μακροπρόθεσμες επιλογές υποδεικνύοντας "μεγα-προγράμματα" σε περιοχές που αντανακλούν τις πιό σημαντικές διεθνείς ανάγκες των επόμενων δύο 10ετιών π.χ. πολλαπλά μέσα ενημέρωσης περιβάλλον, υγεία και βιοτεχνολογία. Το παράδειγμα των οικολογικών τεχνολογιών είναι εξαιρετικά σημαντικό υπό αυτήν την έννοια. Αντιπροσωπεύουν μια γνήσια ρήξη με τις παραδοσιακές παραγωγικές διαδιασίες, μετασχηματίζουν τον κύκλο ζωής του προϊόντος και μεταβάλλουν το σύνολο της παραγωγικής διαδικασίας. Αυτή η διαδικασία απαιτεί αποφασιστικότητα, συνέχεια δράσης και ενθάρρυνση από τις δημόσιες αρχές. Νέες μεγάλης κλίμακας πρωτοβουλίες πρέπει να προσδιορισθούν στη βάση συνεργασίας ανάμεσα στους εθνικούς ερευνητικούς φορείς, επιχειρήσεις και

την Κοινότητα, προσαρμόζοντας τις διαδικασίες και τα εργαλεία της Κοινοτικής έρευνας όπου είναι απαραιτητο. Τα Κοινοτικά προγράμματα πρέπει να αναθεωρουνται και να διατίθενται τα κατάλληλα κονδύλια γι'αυτόν τον σκοπό.

61.- Οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και οι αναπτυσσόμενες χώρες προσφέρουν πεδίο για την επέκταση των δράσεων RTD που μπορούν να προωθηθούν από αποτελεσματικούς μηχανισμούς μεταφοράς τεχνολογίας.

Δ.- Η Κοινότητα σαν ένας ανοιχτός και αξιόπιστος εταίρος

62.- Οι ανοιχτές αγορές με τον ελεύθερο ανταγωνισμό είναι ένας από τους στόχους της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ενωσης. Η Κοινότητα έχει βαθύ ενδιαφέρον για την προώθηση ανοιχτών αγορών, μέσα και έξω από την Κοινότητα. Είναι στοιχείο κλειδί για τη διεθνή ανταγωνιστικότητα : μέσα στην Κοινότητα, διευκολύνουν τον διεθνή καταμερισμό εργασίας και τη διάθεση πόρων εκεί που είναι πιό αποτελεσματικοί και επιτρέπουν στην Κοινοτική βιομηχανία να αγοράζει αγαθά και υπηρεσίες για ενδιάμεση κατανάλωση ή να αυξάνει το κεφάλαιο κάτω από τις καλύτερες συνθήκες παγκόσμια. Η ανάπτυξη των νέων βιομηχανικών χωρών και των χωρών σε οικονομική μετάβαση, ιδιαίτερα στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, αντί να αποτελεί απειλή, προσφέρει πάνω απ'όλα σημαντικές νέες επιχειρηματικές δυνατότητες για την Κοινοτική βιομηχανία και την ενθαρρύνει να ειδικευθεί περαιτέρω σε αγαθά και υπηρεσίες με υψηλή προστιθέμενη αξία.

63.- Η Κοινότητα θεωρεί σαν προτεραιότητα των εξωτερικών οικονομικών της σχέσεων το άμεσο αποτέλεσμα του Γύρου της Ουρουγάης με μιά ισόρροπη συμφωνία και αποτελεσματική εφαρμογή των αποτελεσμάτων.

64.- Μια παγκόσμια οργάνωση εμπορίου που πρέπει να δημιουργηθεί σαν αποτέλεσμα του Γύρου της Ουρουγάης πρέπει, χωρίς καμμιά εξαίρεση, να βασισθεί στις πολυμερείς σχέσεις, τόσο θεωρητικά όσο και πρακτικά. Ο τρόπος που θα λειτουργήσει η νέα πολυμερής οργάνωση, πρέπει να λάβει υπόψη και άλλες οικονομικές πραγματικότητες όπως συναλλαγματικές κινήσεις, ροές κεφαλαίου, ανάγκη για ίση συμμετοχή στο κόστος της περιβαλλοντικής προστασίας και να προσφέρει κοινωνική πρόοδο, στην οποία όλοι έχουν δικαίωμα μέσα από μια βαθμιαία προσέγγιση εναρμονιζόμενη με την οικονομική πρόοδο.

65.- Η Κοινότητα έχει ανάγκη να επιδιώξει συμφωνία για ένα σύστημα αμοιβαίων διαβουλεύσεων και συνεργασίας με φορείς ανταγωνισμού τρίτων χωρών ενώ πρέπει να εγκαθιδρυθεί μια σειρά διεθνών κανόνων για την επίλυση περιπτώσεων ανταγωνισμού που εμπίπτουν σε περισσότερες δικαιοδοσίας ή έχουν επιπτώσεις στο διεθνές εμπόριο στα πλαίσια μιάς πολυμερούς οργάνωσης εμπορίου.

66.- Στα πλαίσια της απελευθέρωσης του συνολικού εμπορίου, η ένταξη της Ανατολικής Ευρώπης και της πρώην Σοβιετικής Ενωσης στο παγκόσμιο εμπορικό σύστημα θα συμβάλλει στην ενίσχυση της ανάπτυξης σε αυτές τις χώρς και στον κόσμο γενικά.

67.- Οι γείτονες της Κοινότητας, όπως είναι οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και της λεκάνης της Μεσογείου προσφέρουν στην Ευρώπη μεγάλη ευκαιρία ως πηγή ανάπτυξης. Σημαντικό σημείο της εξωτερικής οικονομικής μας πολιτικής πρέπει να παραμείνει η ενίσχυση της βοήθειάς μας προς αυτές τις χώρες με τις ποικίλες ανάγκες για οικονομική ανάπτυξη χωρίς να επηρεάζεται το επίπεδο βοήθειας προς τις LDCs (λιγότερο αναπτυγμένες χώρες).

IV.- Επιδιώκοντας θέσεις εργασίας

68.- Γυρνώντας πίσω τα τελευταία 25 χρόνια, μπορούμε να δούμε ότι οι οικονομίες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας έχουν στραφεί σε κατά προσέγγιση συγκρίσιμες αποδόσεις με τους κύριους εταίρους μας όσον αφορά την ανάπτυξη, αλλά ότι υπάρχουν πολύ μεγάλες διαφορές όσον αφορά τις τάσεις απασχόλησης και ανεργίας. Με άλλα λόγια, το κλειδί στο θέμα της απασχόλησης βασίζεται επίσης στον τρόπο που οι οικονομίες μας λειτουργούν, ενώ η ανάπτυξη σε διαρθρωτική ανεργία δεν οφείλεται τόσο πολύ στην γενική συγκρίσιμη απόδοση των οικονομιών μας αλλά στα ευρύτερα "περιβάλλοντα απασχόλησης" στα οποία αυτές βασίζονται.

69.- Με τον όρο "περιβάλλοντα απασχόλησης" εννοούμε ένα πολύπλοκο σύνολο που αποτελείται από το εκπαιδευτικό περιβάλλον, την αγορά εργασίας (σε επιχειρήσεις ή με πιό γενική έννοια) όπως διαρθρώνεται από την εργατική νομοθεσία και τα προγράμματα κοινωνικής προστασίας που σχετίζονται με τους διαφόρους τύπους επαγγελματικού καθεστώτος. Οποιεσδήποτε αλλαγές που επηρεάζουν τα διάφορα συστατικά σε ένα περιβάλλον απασχόλησης θα

εξαρτώνται από τα διαφορετικά υποκείμενα: εθνικές και τοπικές αρχές, επιχειρήσεις και κοινωνικούς εταίρους. Οι αποτυχίες της πολιτικής απασχόλησης της δεκαετίας του 80 μπορούν να αποδωθούν σε μεγάλη έκταση στην σύνθετη φύση αυτών των σχέσεων και (στο γεγονός ότι οι διάφορες μερικές πρωτοβουλίες απέτυχαν να τους λάβουν κατάλληλα υπόψιν .

- 'Ετσι, η απορύθμιση της εργασίας σαφώς προήγαγε την εξωτερική ελαστικότητα της αγοράς εργασίας αλλά απέτυχε να λάβει υπόψιν τα μεγάλα οφέλη της εσωτερικής ελαστικοτητας, π.χ. βελτιωμένη διαχείριση ανθρώπινων πόρων σε επιχειρήσεις.
- Ταυτόχρονα, ο περιορισμός της κάλυψης ή η μείωση της έντασης του συστήματος ασφάλισης της ανεργίας ενθαρρύνει την εργασία αλλά επίσης οξύνει τον κίνδυνο - εν τη απουσία τυχόν άλλων διατάξεων - της δημιουργίας μιάς καθοδικής σπειροειδούς τάσης που κυμαίνεται από την εξάρτηση από τα επιδόματα δημόσιας βοήθειας μέσα από την απάθεια έως τον κοινωνικό αποκλεισμό.
- Η πολλαπλότητα των μέτρων που αποσκοπούνσε ωρισμένες ομάδες, π.χ. τους μακροπρόθεσμα άνεργους, τους νέους, τις ανύπαντρες μητέρες ή τους ανάπηρους - πέτυχε μόνο να δημιουργήσει ένα υπερβολικά πολύπλοκο ιστό συστημάτων.
- Η αύξηση των άτυπων συμβάσεων απασχόλησης σε ορισμένες χώρες τείνει να θέσει το βάρος της ελαστικότητας αποκλειστικά στους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας.

70.- Είναι σημαντικό, έτσι, να ληφθεί υπόψιν αυτή η πολυπλοκότητα και η ποικιλία των εθνικών περιβαλλόντων απασχόλησης ζυγίζοντας τα σχετικά οφέλη κάποιας πρότασης . Ενα πράγμα είναι σίγουρο και αυτό είναι ότι η άγνοια αυτών των αλληλοεξαρτώμενων σχέσεων θα οδηγήσει, μακροπρόθεσμα σε λιγώτερη ισότητα υπό μορφήν πρόσβασης σε απασχόληση και σε μιά κατανομή εργασίας και εισοδήματος που συστηματικά δεν ευνοούν ωρισμένα τμήματα του πληθυσμού. Συνεπώς, θα μπορέσουμε μόνο να ξεπεράσουμε αυτή την ενυπάρχουσα ασυνέπεια με μιά συλλογική και συγκεντρωτική προσπάθεια που να περιλαμβάνει όλα τα οικονομικά υποκείμενα και κάνοντας ταυτόχρονη χρήση όλων των οργάνων του περιβάλλοντος απασχόλησης που έχουμε στην διάθεσή μας. Δεδομένου αυτού του στοιχείου της αλληλοεξάρτησης, φαίνεται ότι οποιεσδήποτε κινήσεις για βελτίωση του περιβάλλοντος απασχόλησης πρέπει να επικεντρωθούν σε 5 σημαντικά θέματα:

* Το βασικό θέμα: πολιτικές εκπαίδευσης και επιμόρφωσης.
* Βελτίωση του τρόπου λειτουργίας της αγοράς εργασίας, που να

επικεντρώνεται πέριξ και μέσα στις επιχειρήσεις.

* Κατανομή εργασίας και μιά ενεργό πολιτική απασχόλησης.
* Προαγωγή θέσεων εργασίας για την αντιμετώπιση των νέων αναγκών.
* Τελικά, το πρόβλημα του εργατικού κόστους.

Α.- Το βασικό θέμα: Πολιτικές εκπαίδευσης και επιμόρφωσης

71.- Για ένα χρονικό διάστημα τώρα, τα Κράτη Μέλη της Κοινότητας εξέτασαν σοβαρά το θέμα της εκπαίδευσης. Σε σχεδόν όλες τις χώρες, σημαντικές μεταρρυθμίσεις τέθηκαν σε λειτουργία τα τελευταία 10 χρόνια. Οι δημόσιοι πόροι που είχαν προσδιοριστεί για την εκπαίδευση αυξήθηκαν και η ανάλογη συμμετοχή των δημοσίων δαπανών αυξήθηκε με σκοπό να ενισχύσει την επαγγελματική επιμόρφωση ή να διατεθούν περισσότεροι πανεπιστημιακοί χώροι ή να βελτιωθεί η ποιότητα της πρωτοβάθμιας σχολικής εκπαίδευσης.

72.- Υπήρξε επίσης μιά τάση για μείωση του χάσματος μεταξύ της αμφιλεγόμενης άποψης για εκπαίδευση του ατόμου έναντι της ανάγκης των επιχειρήσεων για ειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Οσον αφορά την αρχική επαγγελματική επιμόρφωση, υπήρξε μεγαλύτερη αναγνώριση της σπουδαιότητας των επιμορφωτικών προγραμμάτων μέσα στην επιχείρηση με αποτέλεσμα να υπάρξει μιά αυξανόμενη σύγκλιση των εθνικών εκπαιδευτικών συστημάτων.

73.- Παρ'όλες αυτές τις προσπάθειες, γίνεται ακόμα μεγάλη κριτική επί των εθνικών εκπαιδευτικών συστημάτων και από τους χρήστες και μέσα στους εκπαιδευτικούς κύκλους και ειδικότερα η αρχική επιμόρφωση των νέων ατόμων τείνει να γίνει αναποτελεσματική. Ο μέσος όρος επιμόρφωσης στην Κοινότητα είναι πάρα πολύ χαμηλός όπου το 42% των νέων ατόμων αποφοιτούν από το σχολείο με απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε σύγκριση με το 75% στις ΗΠΑ και το 90% στην Ιαπωνία. Ο ίδιος βαθμός ασυμφωνίας υπάρχει και στην ανώτερη εκπαίδευση, και το ποσοστό των ατόμων που αποφοιτούν από το σχολείο χωρίς καμμιά ειδίκευση (25-30% των νέων) είναι πολύ υψηλό, και καθιστά τις "ουρές" για επιδόματα ανεργίας ακόμη μεγαλύτερες.

74.- Η έλλειψη ειδίκευσης μαζί με την ανεπαρκή προσφορά εργασιών, είναι ο κύριος παράγων που εμποδίζει τους νέους να βρούν μιά εργασία. Αυτοί που επηρεάζονται πιό σοβαρά είναι οι νέοι με καμμία βασική ειδίκευση, που έχουν 4 φορές μεγαλύτερες πιθανότητες να μην απασχοληθούν από τους συναδέλφους τους που είναι καλλίτερα ειδικευμένοι.

75.- Επιπρόσθετα, ένας σημαντικός αριθμός νέων, εργαζομένων ή ανέργων,

στερούνται της βασικής γνώσης για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν ακόμη και μιά μέτρια αλλαγή ειδικεύσεων, ενώ ο αναλφαβητισμός, και η άγνοια αριθμητικών γνώσεων υπάρχει ακόμη σε μεγάλο βαθμό. Οι διευκολύνσεις για την παροχή επιμόρφωσης ή επανεπιμόρφωσης για τους επαγγελματίες, τους χειρονάκτες, τους τεχνικούς ή το διοικητικό προσωπικό συχνά είναι ακατάλληλες ή πολύ απλά ανύπαρκτες.

76.- 'Ετσι προέρχεται το παράδοξο της συνύπαρξης όλο και υψηλότερης ανεργίας μαζί με την έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού που εμποδίζει τις επιχειρήσεις να αναπτύξουν τις δραστηριότητές τους. Αυτό τονίζει την ανάγκη για επίτευξη ειδικεύσεων ενός κατάλληλου επιπέδου που να στοχεύει στα επαγγέλματα που έχουν ζήτηση.

IMPORTANT

77.- Ολες οι ατέλειες δεν μπορούν να αποδοθούν στα σχολεία. Η αλλαγή στις οικογενειακές δομές, η αυξανόμενη ανεργία και η έλλειψη κινήτρων όπως και το φθίνον καθεστώς του διδασκαλικού επαγγέλματος είναι όλα προβλήματα που οι ρίζες τους βρίσκονται στην ίδια την κοινωνία.

78.- Κρίνοντας από ωρισμένα πετυχημένα πειράματα και καινοτόμα μέτρα στα Κράτη Μέλη, είναι δυνατόν να υπάρξουν ωρισμένα στοιχεία μιάς πολιτιστικής μετατόπισης που να χαρακτηρίζεται όχι μόνο από την μετταρύθμιση των σχολείων αλλά επίσης και αυξανόμενα από μιά κίνηση προς μιά κοινωνία που είναι πιό ανοικτή στη διδασκαλία και στην εκμάθηση.

- Αρχικά βλέπουμε μια μεταρρύθμιση του περιεχομένου της εκπαίδευσης, που λαμβάνει υπόψιν το στοιχείο της "τεχνογνωσίας" χωρίς να αγνοεί την γνώση για την γνώση και που προάγει την ικανότητα για εκμάθηση, δράση, επικοινωνία, εργασία στα πλαίσια της ομάδας, για διάγνωση προβλημάτων, για έλεγχο της ποιότητας και για να υπάρξει μια κριτική αξιολόγηση της απόδοσης.
- Δεύτερον υπάρχει μια τάση για αποκέντρωση, με την δημιουργία νέων μορφών συνεργασίας σε τοπικό επίπεδο, μεταξύ Πανεπιστημίων και σχολείων (πχ. με τμήματα επιμόρφωσης των καθηγητών) και μεταξύ σχολείων και επιχειρήσεων.
- Τρίτον, εναπόκειται στις εθνικές αρχές να ασχοληθούν με τέτοια θέματα όπως ποιότητα διδασκαλίας, συγκρισιμότητα των διπλωμάτων και πιστοποιητικών, τυποποίηση των επαγγελματικών ειδικεύσεων (σαν μιά εγγύηση των ίσων ευκαιριών) και κινητικότητα της αγοράς εργασίας και ανάγκη για συνεργασία σε Κοινοτικό Επίπεδο, με σκοπό ταυτόχρονα να διευκολυνθεί η κινητικότητα των φοιτητών και νέων επαγγελματιών σε έναν

"χώρο επιμόρφωσης" σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

79.- Η μεγαλύτερη καινοτομία που θα πρέπει να πετύχουμε τα επόμενα χρόνια, είναι η μετάβαση σε μιά μορφή εκπαίδευσης που να παρέχεται κατά την διάρκεια της ζωής ενός ατόμου και σε μιά νέα κατανομή της καθημερινής ζωής στην εργασία, επιμόρφωση, ψυχαγωγία και εθελοντική εργασία σε ομίλους και συλλόγους.

80.- Για το σκοπό αυτό, χρειάζονται νέες και φιλόδοξες πολιτικές που να συγκεράσουν -σε εθνικά και περιφερειακά επίπεδα- τα συμφέροντα των επιχειρήσεων και των κοινωνικών εταίρων .Κύρια χρειάζεται να πλατύνουμε την πρόσβαση σε επαγγελματική επιμόρφωση, ειδικότερα σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η περαιτέρω επιμόρφωση -κατάρτιση πρέπει να γίνει μια σημαντική προυπόθεση για διατήρηση μιάς εργασίας ή για αλλαγή εργασιών όπως και η ανάγκη για βελτίωση και ενίσχυση των ρυθμίσεων μας για να αποκτήσουν νέα άτομα εργασία. Ενώ πρέπει να υπάρξει εγγύηση του δικαιώματος για αρχική και συνεχιζόμενη επιμόρφωση κατά την διάρκεια της ενεργούς ζωής ενός ατόμου. Η αναγνώριση αυτού του δικαιώματος πρέπει να συνοδεύεται με κινήσεις για προαγωγή κινήτρων στα άτομα και της αίσθησης ευθύνης. Αυτό οφείλει να αποτελέσει ένα θέμα προτεραιότητας για κοινωνικό διάλογο σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο.

<u>Β.- Βελτίωση της λειτουργίας των αγορών εργασίας</u>

81.- Το ζήτημα πως οι ρυθμίσεις της συνεχούς κατάρτισης πρέπει να χρηματοδοτηθούν επανέρχεται επί της ημερήσιας διάταξης με μιά πλατειά ποικιλία αναγκών που πρέπει να ικανοποιηθούν. Διάφορες πηγές χρηματοδότησης είναι πιθανές, περιλαμβανομένης της συμμετοχής των εκπαιδευόμενων. Υπάρχουν άλλα μέτρα - μιάς μερικής ή πειραματικής φύσης, όπως η εισαγωγή προγραμμάτων φορολογικών κινήτρων, η επιβολή ενός ελάχιστου επιπέδου επένδυσης στην εκπαίδευση για τις επιχειρήσεις , υποστηρικτικά προγράμματα επιμόρφωσης,προγράμματα αποταμίευσης για την κατάρτιση προγράμματα και αμοιβαιότητα. Ολα αυτά προσφέρουν μια ποικιλία οργάνων για την προαγωγή των ειδικεύσεων των εργαζομένων. Αυτά πρέπει να χρησιμοποιηθούν στον μέγιστο δυνατό βαθμό.

82.- Δεν υπάρχει μιά αλλά πολλές αγορές εργασίας: τοπική, εθνική και σχετιζόμενη με την ειδίκευση. Λόγω του τρόπου με τον οποίον οι διάφορες αγορές αλληλεξαρτώνται, τυχόν κακή λειτουργία που επηρεάζει την μιά απ'αυτές αναπόφευκτα θα επηρεάσει και τις άλλες. Υπάρχει μιά κρίσιμη και κακώς εννοούμενη αλληλοεξάρτηση μεταξύ της τοπικής αγοράς απασχόλησης και

της αγοράς ειδίκευσης μέσα σε μιά επιχείρηση.Αναφορά συχνά γίνεται για την ασυνέπεια μεταξύ των αναγκών της αγοράς υπό μορφήν ειδικευμένου εργατικού δυναμικού και της κατάστασης της τοπικής προσφοράς αλλά δεν εξετάζεται επαρκώς το πως τα εσωτερικά προβλήματα προσαρμογής των επιχειρήσεων επηρεάζουν την τοπική αγορά. Παραταύτα, όσο περισσότερο μιά επιχείρηση προσαρμόζει τους πόρους του εργατικού της δυναμικού απολύοντας άτομα ή προσφεύγοντας σε συμβάσεις ωρισμένου χρόνου, τόσο μεγαλύτερος καθίσταται ο κίνδυνος της ανεργίας και πιό απαγορευτικό το εξωτερικό κόστος .

83.- Οι δυσλειτουργίες της αγοράς εργασίας πρέπει να εξεταστούν σε 2 μέτωπα: στα πλαίσια της κατάλληλης αγοράς απασχόλησης και μέσά στις ίδιες τις επιχειρήσεις.

84.- Οσον αφορά την αγορά απασχόλησης που επικεντρώνεται στις επιχειρήσεις, η αρχική προσπάθεια σε πολλές χώρες αποσκοπεί στον τρόπο που οι υπηρεσίες απασχόλησης λειτουργούν. Εχουν έναν κεντρικό ρόλο να παίξουν στην προώθηση της πρόβλεψης της προσφοράς και ζήτησης που σχετίζεται με τις ειδικεύσεις, που σημαίνει ότι πρέπει να είναι σε στενή επαφή με τις επιχειρήσεις και τις δημόσιες διοικήσεις και με τους παρέχοντες την τοπική επιμόρφωση. Σε πολλές περιπτώσεις, η ανάμιξη των κοινωνικών εταίρων στην λειτουργία αυτών των υπηρεσιών απεδείχθη μιά εποικοδομητική προσέγγιση. Πολλές χώρες έχουν επιτυχημένα οργανώσει προγράμματα συνεργασίας στα πλαίσια αυτών των κατευθύνσεων σε έναν συγκεκριμένο τομέα απασχόλησης.

85.- Η βελτίωση της εξωτερικής ελαστικότητας θέτει την πρόκληση της μείωσης ωρισμένων διεπαγγελματικών φραγμών και το ερώτημα της διατήρησης της ακεραιότητας των κριτηρίων βάσει των οποίων τα επαγγέλματα λειτουργούν. Η μεγαλύτερη κινητικότητα μεταξύ επαγγελμάτων, που υποστηρίζεται από συγκεκριμένες προσπάθειες επιμόρφωσης θα μπορούσε να συντελέσει προς την χαλάρωση κάποιων αδιεξόδων στην αγορά εργασίας όπως και στο εκπαιδευτικό σύστημα.

86.- Αυτές οι υπηρεσίες ευρέσεως εργασίας πρέπει να καταβάλουν μιά ειδική προσπάθεια για να βρούν εργασίες σε νέα άτομα ή σε άνεργους που βρίσκονται σε δύσκολη θέση. Το βασικό εδώ είναι να εκπονηθούν, με την βοήθεια επιχειρήσεων και τοπικών συλλόγων, προγράμματα απασχόλησης που παρέχουν ατομικές και διαρκείς συμβουλευτικές διευκολύνσεις.

87.- Η βελτίωση της εσωτερικής ελαστικότητας της διαχείρισης των ανθρωπίνων πόρων από τις επιχειρήσεις είναι ένας βασικός στόχος. Αυτό θα εναρμονιστεί με νέες προυποθέσεις απόδοσης, ερχόμενο σε ρήξη με το Φορντιστικό μοντέλο οργάνωσης εργασίας και θα απαιτήσει έναν νέο τύπο σύμβασης εργασίας, με εργαζόμενους πιό ενεργά συμμετέχοντες στην επιχείρηση τους και την επιχείρηση να επενδύει σε ανθρώπινους πόρους. Αυτή η νέα σχέση θα απεικονιστεί σε νέες μορφές ελαστικότητας υπό μορφήν πολυ-ειδίκευσης, αποδοχών που σχετίζονται με την απόδοση σε επίπεδο επιχειρήσεων και των υπαλλήλων τους και διαφορετικούς τρόπους οργάνωσης του χρόνου εργασίας.

88.- Η πολυ-ειδίκευση είναι απαραίτητα μιά λειτουργία μακρόχρονων ρυθμίσεων εκμάθησης. Οι κοινωνικοί εταίροι θα είναι κυρίως υπεύθυνοι για την προαγωγή της διαδικασίας της εργασιακής επιμόρφωσης σε διάφορα επίπεδα, διαπραγμάτευσης.

89.- Ωρισμένες επιχειρήσεις έχουν το προβάδισμα στην αναγνώριση της ποιότητας της συλλογικής δουλειάς, βοηθώντας έτσι τα παραδοσιακά προγράμματα συμμετοχής των εργαζομένων να γίνουν πιό αποτελεσματικα. Σε πιό γενικούς όρους, πάντως, οι συλλογικές διαπραγματεύσεις πρέπει να απεικονίζουν την πλήρη σειρά των προσπαθειών της επιχείρησης για την βελτίωση των ειδικεύσεων των εργαζομένων και των δυνατοτήτων για προαγωγή.

<u>Γ.- Το μοίρασμα του χρόνου εργασίας</u>

90.- Ο τρόπος με τον οποίον γίνεται η διαχείριση του χρόνου εργασίας των εργαζομένων ήταν πάντα ένα μέσον σύνδεσης του εργατικού δυναμικού με τις πραγματικές ανάγκες. Η μόνιμη υπερωριακή απασχόληση, η πρόωρη συνταξιοδότηση ή η υλοποίηση προγραμμάτων για τους ανάπηρους ήταν όλα σημαντικά μέσα για να γίνουν τέτοιες προσαρμογές αποφεύγοντας,όμως,τις παρεμβάσεις στο κανονικό καθημερινό ή εβδομαδιαίο εργασιακό σχήμα. Σήμερα, αυτό το πρότυπο σχήμα θα μπορούσε να θεωρηθεί σαν ένα εμπόδιο στην απαραίτητη εσωτερική ελαστικότητα, και ειδικότερα, στην ανώτατη δυνατή χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας στην βιομηχανία, τις υπηρεσίες και την δημόσια διοίκηση.

91.- Χωρίς να είναι αντίθετη στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, κάθε βαθειά αλλαγή σε τέτοια σχήματα χρόνου εργασίας πρέπει να εξετάζεται σε αρμονία με τον συντελεστή ανταγωνιστικότητας. Μπορεί επίσης να γίνει

πηγή νέων εργασιών, και ειδικότερα κάνοντας αυξημένη χρήση της εργασίας μερικού χρόνου ή με την μείωση του ετήσιου χρόνου εργασίας με τον ένα ή τον άλλο τρόπο.

92.- Η επιτυχία τέτοιων δράσεων - υπό τους όρους της ανταγωνιστικότητας και της δημιουργίας εργασιών θα εξαρτηθεί επίσης από την αποκεντρωμένη εφαρμογή σε επιχειρησιακό και διοικητικό επίπεδο.

93.- Αυτό είναι μια νέα δράση, ότι δηλαδή θα απαιτηθεί από πλευράς των αρχών μιά λειτουργία που να δίνει κίνητρα και να ενισχύει.Η πλευρά των κινήτρων θα πρέπει, αναφορικά με μεσοπρόθεσμους σφαιρικούς στόχους να διασφαλίσει ότι υπάρχουν αρκετοί τολμηροί νεωτεριστές που επιθυμούν να ριψοκινδυνεύσουν. Τα ενισχυτικά μέτρα πρέπει να επικεντρώνονται στις διευκολύνσεις κοινωνικής προστασίας και να μειώνουν τις αρνητικές συνέπειες του χαμηλότερου εισοδηματικού επιπέδου που θα προέρχεται από μιά μείωση σε μέσες ώρες εργασίας σε ατομική βάση.

Δ.- Ικανοποίηση νέων αναγκών

94.- Η οργάνωση του χρόνου εργασίας και η μείωση του μέσου χρόνου εργασίας μπορεί και πρέπει να καταστεί ένα μέσο που να δίνει στις επιχειρήσεις μιά ανταγωνιστική αιχμή, προσφέροντας στους εργαζόμενους την ευκαιρία να κάνουν καλλίτερη χρήση του ελεύθερου χρόνου τους και να οργανώσουν την ζωή τους πιό ικανοποιητικά, ειδικότερα την οικογενειακή τους ζωή. Αυτό από μόνο του θα τείνει να δημιουργήσει εργασίες που θα προέρχονται από νέες ανάγκες π.χ. οικογενειακή βοήθεια για γονείς που εργάζονται σε εργασία μερικού χρόνου και άλλες εργασίες,που να προέρχονται από τις ψυχαγωγικές, τις πολιτιστικές και τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες επίσης όταν οι άνθρωποι μάθουν να οργανώνουν τον χρόνο τους καλλίτερα.

95.- Η εμπειρία του παρελθόντος σε έναν αριθμό Κρατών Μελών δείχνει ότι αυτές οι νέες ανάγκες μπορούν να δημιουργήσουν νέες δυνατότητες δεδομένου ότι η τοπική κατάσταση προσφοράς και ζήτησης επιτρέπεται να αναπτυχθεί. Εδώ αναφερόμαστε σε εργασίες που ανταποκρίνονται σε μιά πραγματική ανάγκη και που συνδέονται στενά με έναν καλλίτερο τρόπο οργάνωσης της κοινωνικής ζωής και της διαχείρισης των αστικών και αγροτικών κοινοτήτων. Θα εξαρτάται από τις τοπικές αρχές σε συνεργασία με τις εταιρίες και τους συλλόγους να δημιουργούν τις σωστές συνθήκες για την ικανοποίηση αυτών των αναγκών. 'Ενας τρόπος για επιτάχυνση του ρυθμού αλλαγής θα ήταν η

έκδοση "δελτίων υπηρεσιών", δίνοντας στους πιθανούς χρήστες πρόσβαση στις υπηρεσίες που χρειάζονται. Μια πλούσια κλίμακα εργασιών μπορεί να δημιουργηθεί εδώ, ειδικοτερα για τα άτομα που θεωρούνται "ανειδίκευτα" άλλα που είναι αρκετά ικανά για να αφιερώσουν το ταλέντο τους στην ικανοποίηση αυτών των αναγκών.

Ε.- Μείωση του εργατικου κόστους

96.- Η ανεπαρκής παροχή επίσημων τοπικών υπηρεσιών συνδέεται επίσης με το υπερβολικό κόστος μιά σχετικά ανειδίκευτης ή μέσης-ειδίκευσης εργασίας. Με άλλα λόγια το υπερβολικό κόστος εργασίας, ειδικότερα σε χαμηλότερης ή μέσης ειδίκευσης εργαζόμενους, εμποδίζει την απασχόληση. Αυτό είναι ένα γενικό πρόβλημα που έχει οδηγήσει, διαμέσου της Κοινότητας και σε άλλους τομείς δράσης ώστε να αντικατασταθεί πολύ γρήγορα η ανιδείκευτη εργασία από την σχετικά ανειδίκευτη εργασία.

97.- Για την προαγωγή της διατήρησης της απασχόλησης και την δημιουργία νέων εργασιών χωρίς μείωση των αποδοχών, είναι απαραίτητο να μειωθούν οι τα μη-μισθολογικά κόστη, π.χ. καταστατικές εισφορές (περιλαμβανομένων των φόρων και των κοινωνικών εισφορών των εργοδοτών και εργαζομένων) που επηρεάζουν την απασχόληση. Ανέρχονται κατά μέσον όρον άνω του 40% του συνολικού εργατικού κόστους στην Κοινότητα. Ετσι, είναι πολύ υψηλότερες απ'ότι οι αντίστοιχες στην Ιαπωνία (20%) ή στις ΗΠΑ (30%). Οι καταστατικές εισφορές επί της εργασίας αυξήθηκαν κατά 40% από το 1970 και τώρα ανέρχονται πλέον του 50% των συνολικών καταστατικών εισφορών στην Κοινότητα.

98.- Τα υψηλά μη-μισθολογικά κόστη είνα ένας ανασταλτικός παράγοντας στην απασχόληση. Ενθαρρύνουν την αντικατάσταση της εργασίας με κεφάλαιο, ευνοούν την παραοικονομία, είναι ιδιαίτερα καταστροφικές για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (SME'S), ειδικώτερα λόγω της πολυπλοκότητας των διοικητικών απαιτήσεων, και μπορεί ακόμη να γίνουν ένας παράγοντας παρακίνησης της επανεγκατάστασης των επενδύσεων ή δράσεων.Οσο το κόστος απασχόλησης είναι υψηλότερο, τόσο πιό πιθανό είναι η εργασία να καταστεί η μεταβλητή της προσαρμογής όπου η ζήτηση μειώνεται ενώ η αυξημένη ανεργία οδηγεί σε υψηλότερες κοινωνικές εισφορές που θα κατανέμονται μεταξύ λιγότερων εργαζομένων και σε υψηλότερο κατά συνέπεια εργατικό κόστος, δημιουργώντας έτσι έναν φαυλο κύκλο ελικοειδούς εργατικού κόστους.

99.- Προσπάθειες πρέπει να γίνουν για να μειωθεί το μη μισθολογικό κόστος

και ειδικότερα για τους εργαζόμενους με χαμηλή ειδίκευση. Στα περισσότερα Κράτη-Μέλη το μη μισθολογικό κόστος τείνει να λειτουργεί σαν ένα δυσανάλογο βάρος στους χαμηλόμισθους εργαζομένους. Ειδικότερα, οι εργαζόμενοι δεν πρέπει να φορολογούνται πιό πολύ από το κεφάλαιο που συχνά απολαμβάνει καλλίτερης μεταχείρησης απ'ότι οι εργαζόμενοι όσον αφορά και το επίπεδο και την αποτελεσματικότητα της φορολόγησης. Ετσι είναι θέμα επανεξισσορόπησης της διάρθρωσης των καταστατικών εισφορών που επηρεάζουν τους διάφορους συντελεστές της παραγωγής (εργασία, κεφάλαιο, περιορισμένοι φυσικοί πόροι) για να προαχθεί και όχι να αποθαρρυνθεί η απασχόληση.

100.- Τα Κράτη Μέλη πρέπει να υιοθετήσουν τον στόχο μείωσης του μη μισθολογικού κόστους της εργασίας μεταξύ ενός και δύο μονάδων του Ακαθ.Εθνικου Προϊόντος (ΑΕΠ) μεσοπρόθεσμα. Αυτό το ποσοστό θα μπορούσε να είναι υψηλότερο ή χαμηλότερο, εξαρτώμενο από την φορολογική διάρθρωση των Κρατών Μελών.

101.- Οι μειώσεις σε κοινωνικές εισφορές θα μπορούσαν μερικά να χρηματοδοτηθούν από τις συνεισφορές των νεο-προσληφθέντων, με αποταμιεύσεις σε επιδόματα ανεργίας που προέρχονται από μικρότερης διάρκειας ανεργία και με καλλίτερο έλεγχο των δημοσίων δαπανών για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα τους. Δεδομένης της σημερινής κατάστασης των δημόσιων οικονομικών, οι απώλειες εκ των εσόδων θα πρέπει να αποζημιωθούν στις περισσότερες περιπτώσεις. Μεταξύ των διαφόρων διαθέσιμων επιλογών, πρέπει να επιλεγούν μέτρα που να μην έχουν μια αρνητική συνέπεια επί της ανταγωνιστικότητας της Κοινοτικής βιομηχανίας.

- Οι περιβαλλοντολογικοί φόροι ή οι φόροι επί της ενέργειας και των σπάνιων φυσικών πόρων, για παράδειγμα, ο προταθείς από την Κομισιόν το 1992 φόρος CO_2/ενέργειας θα μπορούσε να επιφέρει έσοδα περίπου 1% του ΑΕΠ. Αλλες επιλογές είναι ο φόρος για την μόλυνση ή φόρος επί των εξοπλισμών που καταναλώνουν ενέργεια. Μερικοί από τους φόρους αυτούς θα είχαν το πλεονέκτημα εσωτερίκευσης των περιβαλλοντολογικών δαπανών αν και σε όλες τις περιπτώσεις θα έπρεπε να προβλεφθούν και η δημοσιονομική ουδετερότητα θα έπρεπε να εγγυηθεί για να μην εμποδιστούν οι τομείς που εκτίθενται σε διεθνή ανταγωνισμό ενώ κατάλληλα δημοσιονομικά κίνητρα θα έπρεπε να μελετηθούν.
- Οι φόροι κατανάλωσης που ενδέχεται να λαμβάνουν διαφορετικές μορφές όπως αυξήσεις σε φόρο επί του αλκοόλ ή του καπνού ή μιά πιθανή αύξηση του ΦΠΑ.

- Η φορολόγηση εισοδημάτων από το οικονομικό κεφάλαιο όπως προτάθηκε από την Κομισιόν το 1989 που θα είχε επιπρόσθετα το πλεονέκτημα να καταστήσει πιό πλεονεκτική την ροή αποταμιεύσεων για παραγωγικές επενδύσεις και την δημιουργία επιχειρήσεων.

Φυσικά μιά σε βάθος μελέτη πρέπει να γίνει για τις συνέπειες και τον συνδυασμό των διαφορετικών δυνατοτήτων.

V.- <u>Προς την κατεύθυνση ενός νέου οικονομικού μοντέλου ανάπτυξης</u>

102.- Οι μεταρρυθμίσεις που αναφέρθηκαν ανωτέρω τονίζουν την αναγκη για σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές,με σκοπό να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας, να επιφέρουν μιά αναζωογόνηση στην ανάπτυξη και για να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα. Εν μέρει υπαγορεύονται από αλλαγές στην κοινωνία αλλά και οι ίδιες έχουν μιά άμεση επίδραση επί των προβλημάτων στην κοινωνία. Δεν τίθεται σαφώς θέμα η Κοινότητα να υιοθετήσει ένα ομοιόμορφο μοντέλο ανάπτυξης αλλά ωρισμένα θέματα που προέκυψαν από τις προταθείσες μεταρρυθμίσεις είναι κοινά σε όλα τα Κράτη Μέλη. Η ανταπόκριση της Κοινότητας σ'αυτά τα θέματα θα συντελέσει, μακροπρόθεσμα στην δημιουργία ενός <u>Ευρωπαϊκού Μοντέλου Ανάπτυξης.</u>

103.- Μιά βασική πρόκληση του νέου αυτού μοντέλου ανάπτυξης είναι να επανορθώσει την σημερινή λανθασμένη αντίληψη ότι υπάρχει μια αρνητική σχέση μεταξύ της περιβαλλοντολογικής προστασίας και της ποιότητας ζωής γενικά αφενός,και της οικονομικής ανάπτυξης αφετέρου.

104.- Πολλές αποφασεις πολιτικής στους τομείς της φορολογίας, της παροχής επιδομάτων, του ανταγωνισμού, της υποδομής, της οργάνωσης εργασίας, της χρήσης της γής, της αστικής ανανέωσης και σχεδιασμού,αναπτύχθηκαν κατά την πάροδο του χρόνου και, π.χ. οι περιστάσεις υπαγόρευσαν στην βάση προβληματισμού που δεν εναρμονίζεται πλέον με τον στόχο της διαρκούς ανάπτυξης που είναι φιλική προς το περιβάλλον. Το ίδιο ισχύει ακόμη περισσότερο όσον αφορά τις τομεακές πολιτικές στους τομείς της ενέργειας, μεταφορών, βιομηχανίας και γεωργίας, όπου ένας αριθμός επιλογών που έγιναν στην δεκαετία του 50 και 60 πρέπει να γίνουν το αντικείμενο σημαντικής αναθεώρησης.

105.- Ο τελικός στόχος ενός νέου μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης είναι να ευθυγραμμίσει το οικονομικό πλαίσιο με την ανάγκη για διαρκή ανάπτυξη, καλλίτερη ανταγωνιστικότητα, υψηλότερη απασχόληση, υγιέστερο περιβάλλον και μιά κοινωνία όπου όλοι να μπορούμε να συμμετέχουμε ενεργά.